

Sport & Strategie

VOOR PROFESSIONALS IN DE SPORT, BIJ OVERHEID, BEDRIJVEN & MEDIA

Editie Vlaanderen

Pagina 8

Paul Van Den Bosch: coach des vaderlands richt vizier op de jeugd

Pagina 10

Hoe sportief zijn onze gemeenteraadsverkiezingen?

Pagina 14

De historische betekenis van het WK 2018

Pagina 18

1968 – Het jaar van de vuist

Pagina 24

Sport & bond: de schaatsbond gewikt en gewogen

Bart Verhaeghe, de machtigste man in het Belgische voetbal

“We moeten beter, slimmer en harder werken”

Bart Verhaeghe, sinds 2011 voorzitter van Club Brugge en sinds 2016 ondervoorzitter van de Koninklijke Belgische Voetbalbond, is afgelopen zomer niet uit het nieuws geweest. Allereerst was er de titel van Club Brugge, daarna het WK-brons van de Rode Duivels. Successen die niet zomaar uit de lucht kwamen vallen.

AUTEUR: MARKO HEIJL

“Bart Verhaeghe (51) is in een paar maanden opgeklimmen tot de machtigste man in het Belgische voetbal: hij is voorzitter van landskampioen Club Brugge en als ondervoorzitter van de voetbalbond koos hij de nieuwe bondscoach.” Aldus viel twee jaar geleden te lezen bij Ludo Vandewalle in *Het Nieuwsblad*. Ondertussen is die nieuwe bondscoach verkozen tot beste coach van het WK en kan Bart Verhaeghe tevreden terugblikken op een juiste keuze. En op wederom een landstitel voor zijn Club Brugge. Maar veeleer dan met een tevreden achteroverleunende (onder)voorzitter is een gesprek met Bart Verhaeghe er een met een voortrazende sneltrein van woorden, feitenkennis, analyse en strategische visie. Het kader oogt nochtans rustig en rustiek. Het indrukwekkende Kasteel van Bever, waar Verhaeghe kantoor houdt, ligt te midden van een rijke bomenpracht, vijvers met treurwilgen en gras dat net iets groener oogt dan elders in het Vlaanderen van net na de hittegolf. Midden in dat statige kader een man zonder adellijke pretenties, gehuld in afgewassen jeans, openstaande polo en een grijzend weekbaardje. “No sweat, no glory”, eerder het mouwen opstropen van Club Brugge dan het champagnegevoel van Anderlecht. “Zeg maar Bart,”

Verhaeghe moet dan ook wel 24/7 de mouwen opstropen, als sterke man van zowel vastgoedontwikkelaar Uplace, de voetbalbond als Club Brugge heeft hij heel wat bordjes draaiende te houden. Wat drijft iemand om zoveel hooi op de vork te ne-

men? “Dat is karakterieel. Ik schuw de verantwoordelijkheid niet en haal zin uit het leven door te doen wat ik graag doe. Problemen zien en ze aanpakken, in de sfeer waarin ik dat graag doe. Ik ben graag met sport bezig.

Ik zie dat als een uitdaging: hoe zouden we dat probleem kunnen oplossen, op een succesvolle en duurzame manier? Als on-

Lees verder op pagina 4

Bent u ook een professional in de sport?

Neem dan nu een abonnement op **Sport & Strategie Vlaanderen**.

Slechts 59,59 euro (normaal 112,50 euro) per jaar!

Ga naar **www.sportstrategie.be** en profiteer!

Over de regenboog

Een regenboog staat in de sport al lang niet meer alleen voor de snelste fietser op een WK of een type zeilboot. In Rusland, waar 'homopropaganda' (lees: het promoten van niet-traditionele gezinsvormen) op het afgelopen WK voetbal verboden was, werd de regenboog geboycot. Regenboogvelers mochten niet, te midden van de vele vlaggen werden die met een regenboog geweerd. Nochtans kun je een open houding naar de LGBT-gemeenschap bezwaarlijk méér als ongewenste vermenging van 'sport & politiek' zien dan een nationale vlag (mocht wel) of het toewijzen van een wereldkampioenschap voetbal aan Rusland (mocht blijkaar ook).

De veelgeroemde weldaden van de sport, waaronder ook sociale participatie van kwetsbare groepen, werden even opzijgeschoven tijdens het grootste sportevenement van het jaar. De organisatie van het WK was ongetwijfeld schitterend, met mooie bijvangst waarover u meer leest vanaf pagina 14. Maar de regenboogboycot was behoorlijk onsportief. (MH)

© J. J. J. J.

WALTER VAN STEENBRUGGE

Supercoach

Veel herinneringen aan excentrieke coaches heeft het WK 2018 in Rusland helaas niet opleverd. Er zijn wel andere tijden geweest.

Didier Deschamps kon de prijs in grijsheid over zichzelf en over zijn Franse ploeg afroepen. Roberto Martinez zal ook niet geboekstaafd worden als de meest fêterende of emotionele coach. Wel man van structuren en steeds met vragende blik of er toch niet te veel modder aan zijn schoen zoel kleefde. Enkel het marineblauwe kostuumgilet van Gareth Southgate, de coach van Engeland, zorgde voor enig animo rond het WK-trainerslegioen en veroorzaakte in Engeland een ware koophype. M&S verkocht plots 35 procent meer snookerjasjes dan in normale tijden.

Op dat vlak zijn de nationale competities en het kampioenschap van de Champions League een verademing. De terugkeer van Michel Preud'homme op de Belgische velden mag verwachtingen opwekken en het wordt ook uitkijken naar een alweer nieuwe Italiaan die de coaching bij Chelsea moet waarnemen, Maurizio Sarri, en naar Thomas Tuchel,

kersvers trainer bij PSG, die bij Dortmund soms het gele kot op zijn kop zette.

Topcoach zijn in het hedendaagse voetbal, het is toch wat. Het volstaat al lang niet meer om te excelleren in de voetbaltechnische analyse en om de trainingsarbeid op een vlotte en frisse manier te leiden. Vandaag moet een coach in de eerste plaats een psycholoog zijn, liefst ook met een diploma diplomaat en uitmunten in externe en interne communicatie. Hij dient zijn spelers passioneel tot hoogtepunten te brengen, is onderlegd in de gesofisticeerde databases met medische en fysieke gegevens over zijn spelers, moet over een groot organisatorisch talent beschikken en liefst een langetermijnvisie ontwikkelen voor de club waarvoor hij werkt. Hij is bovendien bestand tegen gehaalde voetbalmakelaars, die specialisten zijn in het met pakken poen doorkruisen van gemaakte afspraken. Komt daarbij dat de coach een voorbeeldfunctie heeft voor jeugdspelers en supporters en vooral met mediadruk moet kunnen omgaan, want de telelens volgt permanent en overal. Zelfs de erogene zweetzones van Joachim Löw kwamen ooit pijnlijk in beeld.

De tijd dat Ernst Happel en na hem Trond Sollied zich verborgen hielden, haast gebeeldhouwd in hun dug-out, verscholen achter de grauwe rook van sigaretten en de walm van whisky, is lang voorbij. De topcoaches zijn mediasterren geworden wiens successen en gloriemomenten evenwel snel kunnen verdampen en soms in luttele seconden worden omgezet in een C4, zij het dan wel een ontslag met heel wat fraaie nullen.

Het beroep van sportcoach: voor weinigen weggelegd, want je moet over een resem quasi onmenselijke capaciteiten beschikken. Je kunt er eigenlijk maar voor kiezen als jouw eigendunk voldoende groot is.

En daar knelt nu precies het schoentje, werd mij onlangs gezegd door Roger Van Gool, vroegere topspits van Club Brugge en eerste Rode Duivel die in de Bundesliga uitkwam en er direct kampioen werd. Hij vindt dat het grote ego van vele trainers het noodzakelijk maakt dat ook zij geocacht worden.

Binnenkort gezocht: M/V coach van een topcoach. ■

Inhoud

Opinie	
Walter Van Steenbrugge.....	2
Trudo Dejonghe.....	7
Wim Lagae.....	23
Hans Vandeweghe.....	32
Beleid & management	
Interview met Bart Verhaeghe.....	1
Tendensen in lokaal sportbeleid.....	10
Nabeschuiving WK voetbal 2018.....	14
Het scharnierjaar 1968.....	18
Bonden tegen het licht: Vlaamse Snelschaatsbond.....	24
Sportieve 'employer branding'.....	28
Wetenschap & onderzoek	
Zijn de Rode Duivels rolmodellen.....	16
Economie	
Stefan Szymanski over het Europese voetbal.....	22
Onderwijs	
Interview met Paul Van Den Bosch.....	8
Geschiedenis	
De kermisallures van het worstelen.....	32
Varia	
The American Way.....	30

Edito

O tempora, o mores

Zo de tijd, zo de zeden. Ook de sportzeden zijn sinds de wedergeboorte van de sport in het Engeland van de negentiende eeuw sterk geëvolueerd. Trainen bijvoorbeeld werd in die tijd als bijzonder onsportief beschouwd. Het gaf de getrainde sporter tijdens de wedstrijd immers een voordeel en was allerminst fair play. In het kader van *good sportmanship* deed je dat als gentleman dus niet.

Zo mogelijk viel geld nog moeilijker te rijmen met de gedachte van moreel hoogstaande sportbeleving. Sport diende als frivolus tijdverdijs voor de happy few, als beschaafde krachtmeting in de betere kringen, in het beste geval ter staling van de jeugd aan de colleges van Eton en Cambridge. Dat noble concept diende te allen tijde ver weg te worden gehouden van de vervuilende werking van geld. Sporten die daar een uitzondering op maakten, zoals baanwielrennen of baseball in de VS en wegwielrennen in Europa, waren entertainment voor het plebs. Viervoudig olympisch kampioen Jesse Owens, de Usain Bolt van de jaren dertig, mocht op basis van een vreemd soort invulling van de olympische eed en op straffe van inleveren van zijn medailles geen dollarcent verdienen aan zijn sportieve talent. Zijn leven was een armoedig brokkenparcours. Voetballers als Raymond Braine en Dis Bastin werden in de tijd van Owens uit de nationale ploeg gegooid, omdat ze hun voetbalkwaliteiten te gelde wilden maken via het verbinden van hun naam aan een café. Sport was een beetje als seks: uiteraard waren ze allebei prima. Maar wie er geld aan verdiende, was een hoer.

Maar ook die sportzeden evolueerden. Usain Bolt is multimiljonair, profvoetballers verbinden hun naam ongeneemd aan alles waar munt uit te slaan valt. Professionele tennislijsters zijn sinds 1988 welkom op de Olympische Spelen, het laatste zagezegde anti-sportmiljonairbation. De traditionele non-profitsportclub wordt steeds meer vervangen door commerciële aanbieders van fitness, yoga en *city runs*. Het loonbriefje van Floyd 'Money' Mayweather... Geld verdienen aan sport, niks mis meer mee.

Trainen en geld waren dus ooit des duivels, doping kon dan weer wel. Hoe zwaarder het spul, hoe meer van de sporter kon worden gezegd dat hij er écht wel alles voor over had en dus zijn sport alle eer aandeed. Sinds een halve eeuw zijn ook de zeden en regels ten aanzien van doping langzaam veranderd, van compleet oké over 'hoort er nu eenmaal bij' en omerta, tot 'kan echt niet meer'. Welke middelen nu precies mogen en welke andere weer niet, zal onder invloed van de vaart der dingen, voortschrijdende inzichten en de medische wetenschap blijven evolueren, net als de houding tegenover doping in het algemeen. Het is van doping in de publieke perceptie maar een klein bruggetje: Team Sky moderniseerde, verwetenschappelijke en 'verangelsaksiseerde' de vastgeroeste wielerkro-dillencultuur. De ploeg kwam met nieuwe trainingsmethodes, voedingsleer, design outfits, Jaguars, sciencificationachtige teambussen, koers-Engels als 'marginal gains' en computergestuurd fietsen op de wattagemeter. Met een tsunami van rochels, urine en verwensingen tot gevolg. Over afzienbare tijd zal er op hen teruggekeken worden als baanbrekende vernieuwers die de nieuwe norm hebben gezet. Ook dat is veranderende sportcultuur.

Vroeger stonden gamende jongeren in de beeldcultuur als metafoor voor hangerige couchpotato's. Mogelijk in Parijs 2024 al zullen ze als topatleten tijdens de openingsceremonie mee het stadion binstappen. Het is een kwestie van tijd tot op de doorsnee kinderkamer een poster van een gamekampioen in een comfortabele fauteuil naast die van een dribbelende Hazard of een zwevende Courtois komt te hangen.

In *Sport & Strategie Vlaanderen* houden we ook in deze editie de vinger aan de pols van de veranderende zeden in het sportmanagement. In het Amerikaanse basket en baseball wordt het sportieve beleid steeds meer data- en statistiekgedreven (pagina 30), in het Vlaamse onderwijs wordt sport – langzaam aan en eindelijk – erkend als belangrijk (pagina 8). En dan de voetbalbond! Tot ergens eind twintigste eeuw een bastion van onkunde, allergisch voor professionalisme en goed beleid. In ons coververhaal maakt Bart Verhaeghe komaf met dat seniele blunderimago.

Het is misschien maar een kwestie van tijd voor er in de sport ook komaf wordt gemaakt met pakweg homofobie of de ongelijke behandeling van mannelijke en vrouwelijke atleten. Of dat er misschien zelfs iets van *good governance* opduikt bij grote wereldsportbonden!

MARKO HEIJL
@MarkoHeijl

COLOFON

Sport & Strategie editie Vlaanderen is een uitgave van Arko Sports Media BVBA en verschijnt vier keer per jaar. Volgend nummer verschijnt in december 2018.

Hoofredactie

Marko Heijl
E-mail: marko.heijl@sportstrategie.be

Eindredactie

Benedict Vandoooster

Met redactionele bijdragen van:

Ernst Bouwes, Bregt Brosens, Veerle De Bosscher, Sebastiaan De Coca, Jens De Rycke, Trudo Dejonghe, Marko Heijl, Wim Lagae, Walter Van Steenbrugge, Benedict Vandoooster, Hans Vandeweghe, Pieter Verhoogt

Uitgever

Michel van Troost
E-mail: michel.van.troost@sportstrategie.be

Redactie-adres/Lezersservice

Arko Sports Media BVBA
Louizalaan 367
B-1050 Brussel
Tel. 0032 (0)2 642 00 71
E-mail: info@sportstrategie.be

Story Publishers

P. Van Duyseplein 8
B-9000 Gent
www.storypublishers.be
E-mail: info@storypublishers.be

Adverteren

Voor meer informatie over partnerships en/of adverteren kunt u contact opnemen met Marleen Kessel. Advertorials vallen buiten de verantwoordelijkheid van redactie en uitgever. E-mail: marleen.kessel@sportsmedia.nl

Ontwerp&opmaak

www.itgraphicdesign.com

Druk

PreVision, Eindhoven

Lidmaatschap Sport & Strategie

De prijs van een jaarabonnement op Sport & Strategie editie Vlaanderen bedraagt € 112,50. Indien u zich nu aanmeldt, kunt u profiteren van een aantrekkelijk introductietarief. U betaalt slechts € 59,59! Bedragen zijn excl. 6% btw maar incl. verzend- en administratiekosten

© 2018 Arko Sports Media BVBA

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins gereproduceerd door middel van boeldruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2295-788X

Niet voor uw geld, maar dus voor uw analyse kwam het voetbal naar u?

derneer zie ik problemen niet als negatief, maar als positieve uitdagingen. Dat is mijn drijfveer in mijn leven, ik ben van jongs af aan een doener. Bijvoorbeeld door een voetbaltoernooi te organiseren. Niet alleen met de Rechten, maar met alle faculteiten. En zo rol je van het een in het ander. Ik ben begonnen als ondernemer, en dat ben ik nog steeds op heel wat vlakken. Mijn rol als ondernemer is natuurlijk wel anders geworden. Ik ben niet meer degene die de facturen goedkeurt, hoewel ik dat soms nog wel doe, daarin ben ik geëvolueerd."

Professioneel management

Bart Verhaeghe is zeker niet de eerste succesvolle zakenman/ondernemer die in het voetbal terecht komt als beleidsmaker. Talloos zijn ze, en meestal wordt de brug gelegd via sponsoring of mecenaat. Bij Verhaeghe ging dat anders. "Ik werd gevraagd om een analyse te maken. Die analyse was: 'Ja, dit kan beter, met respect voor wie daar zit'. Ik ben helemaal geen bulldozer, wel ga ik door. Vanuit een analyse."

"In 2004 had de Vlaamse regering me gevraagd een haalbaarheidsstudie te maken voor nieuwe voetbalstadions en nieuwe scholen. Geen McKinsey-achtige studie, maar vanuit mijn achtergrond als vastgoed-ondernemer. Geen enkele voetbalclub kon een stadion bouwen, de overheid wist niet hoe ze dat moest aanpakken. De vraag was of ik daar vanuit mijn achtergrond als ondernemer geen oplossing in zag. Ik heb toen mijn visie geformuleerd, waarna verschillende clubs me begonnen te bellen. Zo ook Club Brugge. In de zoektocht naar een locatie voor een nieuw stadion stonden ze daar vrijer, ze hadden een site in Loppem op het oog. Ze vroegen me om dat te bekijken, en zo heb ik hen geholpen, zoals ik ook een aantal andere clubs heb geholpen. Altijd vanuit de liefde voor het voetbal. Bijnaar sloeg mijn visie aan, want in oktober 2009 contacteerde Club Brugge me opnieuw, ditmaal niet voor het vastgoed maar voor het bedrijf zelf."

Ik zei tegen Club Brugge, al van kindsbeen af de club van mijn hart, dat ik wel een strategische visie wou ontwikkelen, maar onder bepaalde voorwaarden. In alle stilte. Omdat de mediatisering van het voetbal toen minder sterk was dan nu, is dat ook gelukt. Ik wou

met iedereen praten, met alle stakeholders, bestuurders en management, makelaars, sponsors, de overheid. Ik wilde weten hoe Club Brugge draaide. Mijn analyse was ontvankelijk en hard: Club Brugge draaide vooral op gepassioneerde vrijwilligers, maar had nood aan een professioneel management. Het voetbal was wereldwijd aan het professionaliseren, als Club toen die stap niet zette, zou het de boot missen. Club had een grote naam en aanhang, en deed op papier wel mee voor de titel. Maar Club was op weg om een topclub te worden die zijn status niet meer kon waarmaken. Er moest een professionalisering, een *change management* gebeuren. De raad van bestuur is daar heel volwassen mee omgegaan. Ze hadden evengoed kunnen zeggen: 'Dat is een aanval op ons, wie is dat manneke en wat doet die hier?' Nee, ze hebben gezegd: 'Je hebt gelijk, we moeten dat veranderen.' En: 'De analyse ligt er, wat gaan we ermee doen?' Ze zijn heel snel bij mij gekomen met de vraag of ik die verandering wou doorvoeren. Toen heb ik diep moeten nadenken, want ik stond op het punt om naar Zwitserland te verhuizen met vrouw en drie kinderen. Ik dacht toen, heel naïef: mijn rol is tijdelijk. Ik doe het verandingsproces en ik ben klaar. Ik had toen helemaal geen ambitie om voorzitter of club-eigenaar te zijn. Ik kon Vincent Mannaert overtuigen om zijn rol als CEO bij Zulte Waregem in te ruilen voor dezelfde functie bij

"CLUB WAS OP WEG OM EEN TOPCLUB TE WORDEN DIE ZIJN STATUS NIET MEER KON WAARMAKEN"

Club Brugge. Maar hij legde één voorwaarde op: dat ik voorzitter zou worden."

Geen champagneclub

"Na een jaar hebben we vastgesteld dat we het met een vzw-structuur niet konden bolwerken. We waren een schuldenvrije club, maar we hadden geen geld om te investeren. We hadden drie zware investeringen te doen: het sportieve en de organisatie weer op niveau krijgen, mensen aantrekken dus en dat kost geld. De tweede injectie was een nieuwe opleiding, een nieuwe academie. En de derde was een nieuw stadion. Dan spreek je al rap over zestig à honderd miljoen euro kapitaal dat je moet aantrekken. Dat gaat niet met een vzw, je kunt niet met de pet rondgaan. Toen zijn we naar de algemene vergadering gegaan met een duidelijke vraag: 'Wat willen jullie met Club Brugge bereiken?' We hoorden grote ambities: de beker winnen, kampioen spelen, een Europese subtopper zijn. Een jaar lang hebben we onze tijd genomen om iedereen te informeren hoe professioneel voetbal werkt. Geloof me, dat gaat over heel wat complexe zaken. We hadden een zeer duidelijke visie over data-management, scouting, de holistische aanpak van spelers, de bouw van een oefencentrum en een nieuw stadion... Al die zaken vereisten wel een serieuze investering. En over drie jaar zouden we weer kunnen meedoen voor de titel. Dat is gelukt. We zijn kampioen geworden en de laatste vijf jaar zijn we de beste ploeg van het land. Dat is een strategie die uitgeschreven is en die we aan iedereen hebben voorgesteld met de woorden: 'Dit is het, en iedereen mag meedoen. Maar als ik het doe, wil ik wel de meerderheidsaandeelhouder zijn.' Ik was voorzitter van een vzw, maar ik wilde de club runnen. Het DNA, de normen en waarden van de club zijn ook de mijne. *No sweat, no glory*. Wij zijn geen champagneclub, maar een volkse club. Dat is ook mijn DNA. We gingen dat niet verloochenen, we zouden dat net versterken. Toen hebben ze gestemd en met een grote meerderheid goedgekeurd. En dan begon het werk. Het hele veranderingsproces van een eerder amateuristische, slapende volgersorganisatie naar een professionele, trendssettende, innovatieve leider doe je niet op de vooropgestelde drie jaar tijd, het is een continu proces. Het is zwaarder uitgevallen dan eerst gedacht. Niet alleen in analyse en in werking, maar in aanwezigheid."

20 mei 2018, thuis tegen AA Gent. Een trosse Clubvoorzitter Bart Verhaeghe één week na het behalen van de landstitel op het veld van Standard.

Relevanter dan Nederland

Nationaal is Club succesvol, maar internationaal is het zoals met elke Belgische club: steeds verder afglijden. Dat lijkt me niet in uw natuur te liggen.

"De realiteit is anders. Momenteel loopt de discussie over hoe het Europese format 2021-2024 er gaat uitzien, daar zal binnenkort in Monaco over worden gepraat. Ik ga daar niet op vooruitlopen, maar ik denk dat het niet zo zal zijn dat er bijvoorbeeld 24 topclubs weglipen. Aleksander Ceferin (UEFA-voorzitter, nvdv) ziet in dat dat de dood is voor heel wat landen. Er zal waarschijnlijk geopteerd worden voor één Europese competitie – niet Champions League en Europa League – met poules, waar we een honderdtal ploegen zullen hebben die in Europa de top gaan uitmaken. En die ploegen zullen evenwichtig verdeeld zijn over de landen die lid zijn van de UEFA. De FIFA zal daarnaast wel een wereldkampioenschap van clubs organiseren, dat zal eerder een mondiale, verbeterde versie van de Champions League worden.

Voetbal is business (sport en entertainment). We zijn daar zelf ook het bewijs van, met een omzetsijging van 27,5 naar 60 miljoen euro op vijf jaar tijd. Met een nieuw stadion ben ik ervan overtuigd dat we naar 100 miljoen of meer kunnen gaan. Het groeit. Ik denk dat men ingezien heeft dat het voetbal er geen baat bij heeft een NBA-achtig verhaal te worden. Dat het breed gedragen moet zijn. En dat er een solidariteitsmechanisme moet zijn, zodat de kleine landen ook delen in het verhaal. Dat zit goed voor België, dat het voordeel heeft dat het in de UEFA- en de FIFA-ranking hoog staat. En vijf Belgische clubs zullen daar hopelijk van kunnen genieten. Je gaat starten in je nationale liga en daar moeten knokken voor je plek. Daar wordt iedereen beter van, de budgetten zullen omhooggaan. We zijn een klein voetballand, maar we hebben wel wat te bieden voor spelers die een carrière willen uitbouwen. Op het WK heb ik heel wat spelers gezien – zoals finalist Perisic – die bij ons zijn gepasseerd. Spelers die bij ons gegroeid zijn. We hebben dus wel degelijk een rol. Wij komen na Engeland, Duitsland, Frankrijk en de linker tabellen van Italië en Spanje. Wij zijn beter dan Portugal, Denemarken en Polen. We hebben een betere competitie dan in de Balkan of Griekenland. Wij moeten niemand vrezen. Ons niveau benadert, als je de statistieken bekijkt,

BOODSCHAP AAN BELGISCHE JEUGD

Tijdens het gesprek gaat verscheidene keren de telefoon en trekt Bart Verhaeghe zich terug in het bureau ernaast. Niet onlogisch voor een voorzitter in volle transferperiode. De kans dat het telefoongesprek over een buitenlandse speler ging, is meer dan zestig procent. Twee jaar geleden was bijna 56 procent van de spelers in de Jupiler Pro League buitenlander, vorig jaar net geen zestig, dit jaar gaan we daar over zitten. Een trend die de voetbalbond wil keren. Anderzijds gaat Verhaeghe als voorzitter van Club Brugge uiteraard ook graag in het buitenland shoppen. Een moeilijk spagaat gezien zijn twee functies? "Ja, maar dat zijn de wetten van de sport", zegt Verhaeghe. "Ik heb daar eigenlijk wel een boodschap naar onze Belgische jeugd: word man, zorg dat je er staát. Dan hebben we geen import nodig. Het probleem is dat de speler en zijn entourage moeten beseffen dat je talentvol kunt zijn in de jeugd, maar dat je daarmee niet automatisch een topvoetballer bent op je achtliende. Dat er dan nog heel veel werk is aan je lichaam, aan je mentaliteit, aan je fysieke paraatheid, aan je voetbalintelligentie, en dat dat een enorme professionele leerschool is. De universiteit van het voetbal noem ik dat. Het vergt veel geduld om aan die carrière te bouwen, om een topatleet te worden."

FOTO: A&P PHOTO

heel dicht de grote competities. Iedereen in de wereld erkent dat ook, zeker omdat onze prestaties duurzaam zijn. Ook die van de Rode Duivels, ik ben ervan overtuigd dat we een goed EK gaan spelen. We worden als opleidingsland dan ook zeer au sérieux genomen. We moeten beter, slimmer en harder werken. En we moeten dat ook in vergelijking met Engeland, waar het grote geld wat blijft hangen, waar het lui geld wordt. En waar niet meer zo efficiënt wordt gewerkt. Ik denk dat wij vandaag véél efficiënter scouten dan de meeste Engelse clubs. Omdat we moeten,

omdat we niet dezelfde middelen hebben. Wij maken gebruik van data-analyse. Dat zijn zaken waar wij erkenning voor krijgen. Zo maak je je als land relevant. Ik denk dat wij vandaag relevanter zijn dan Nederland, dat zeker twintig jaar aan een stuk relevanter dan België is geweest. Die dominantie is nu omgekeerd."

Op langere termijn speelt de macht der getallen.

"We kunnen nooit Chelsea worden, dat klopt. Maar hier wil ik wel zitten, (tekening een piramide, en wijst naar het segment net onder de top) Is dat een interessante plaats? Absoluut! Zowel als businessman, maar ook als club kun je daar resultaten halen. Je moet ook realistisch zijn, we gaan niet de Champions League winnen. Maar we kunnen wel in de Europa League een rol spelen, daar de halve finale spelen. Ik zie niet in waarom wij niet kunnen wat Benfica of Porto kan, mits we wat anders gaan denken over televisierechten en bepaalde zaken professioneler gaan aanpakken."

Beneliga

Is met die Europese competitie het idee van de Beneliga compleet van de baan?

"Nee, dat is nog steeds een mogelijkheid. Ten eerste ben ik nuchter genoeg om te weten dat wij niet bepalen wat er met het Europese voetbal gebeurt, dat wordt boven onze hoofden beslist. Dat ondergaan we, maar we moeten het wel weten zodat we langs onze kant de juiste stappen kunnen zetten. Doordat steeds meer clubs door businessmensen worden overgenomen, beginnen ze daar steeds meer strategisch te denken. We kunnen ons niet permitteren om alleen naar deze mercato of dit seizoen te kijken. We moeten verder kijken. Niet iedereen doet dat, dat beseft ik. Maar de grotere clubs zijn bezig met infrastructuur, nieuwe formats, televisiegelden, social media, investeren in goed management. Mensen aanwerven die de juiste opleiding hebben gehad. Ik heb er vertrouwen in dat we dat goed zullen doen.

"IK DENK DAT MEN INGEZIEN HEEFT DAT HET VOETBAL ER GEEN BAAT BIJ HEEFT EEN NBA-ACHTIG VERHAAL TE WORDEN"

"WE ZIJN EEN KLEIN VOETBALLAND, MAAR WE HEBBEN WEL WAT TE BIEDEN VOOR SPELERS DIE EEN CARRIÈRE WILLEN UITBOUWEN"

dat we er zullen staan. Maar wat dat format gaat worden? Tja, we zullen eerst zien wat ze daarboven beslissen. En dan zullen we zien wat relevant is voor België. Misschien is dat samen met Nederland iets doen, een grotere markt maken. Dat kan een oplossing zijn."

Maar wat is uw eigen positie daarin?

"Ik ben pro Beneliga, Nederland en België hebben zoveel gemeen."

Praat u daarover met pakweg de voorzitters van Ajax en PSV?

"Ja, er zijn daar informele gesprekken over. En ook formele. De meningen zijn verdeeld, maar iedereen is aan het toekijken wat er Europees en internationaal aan het gebeuren is. En iedereen beseft dat we onze eigen positie goed moeten beschermen en erover moeten nadenken. Er wordt dus al over nagedacht, en dat is heel positief. Ik sta helemaal niet negatief tegenover de uitdagingen die op ons afkomen, en ik denk dat we daar oplossingen voor zullen hebben."

Supportersparticipatie

Een andere zaak die de huidige scheefgetrokken verhoudingen ietwat zou kunnen corrigeren, is Financial Fair Play.

"Ik ben daar absoluut voorstander van. Als in België een mecenaat een club doet overleven, is dat niet duurzaam. Iedere club moet zijn eigen duurzaam model maken, volgens zijn DNA, zijn lokale gewoontes. Als Mechelen een nieuwe tribune kan bouwen en die kan vol krijgen, dan is dat omdat de club daar leeft, zelfs in tweede klasse. Als Antwerp dat kan, dan is het omdat het daar finaliteit heeft. Iedereen moet daarnaar op zoek gaan, en het moet natuurlijk zijn. Niet op basis van één iemand die morgen geen zin meer heeft, de kraan dichtdraait, waarna het gedaan is. FFP zorgt voor duidelijkheid, ook op Europees niveau. Dat je niet om andere redenen in het voetbal investeert, zoals geopolitieke, maar dat het een business wordt die zoals een andere business fair gerund moet worden. Ik hoop dat de UEFA daar zeer streng op zal toezien."

U mag dat wel hopen, maar de realiteit is dat een club op een paar honderd kilometer hiervandaan bijna vier keer uw complete jaarbudget aan één speler uitgeeft. Met oliedollars.

"Daar ben ik nuchter in. Het systeem wordt dermate van de pot gerukt dat het zichzelf zal moeten herstellen, dit zal niet blijven duren. Andere clubs reageren dermate heftig, dat dit zich zal moeten normaliseren."

Een andere piste om dit soort aberraties vanuit mecenasen tegen te gaan, is een meerderheidsparticipatie door supporters, zoals bij bijvoorbeeld Bayern München.

"Ik vind dat een heel slechte reden, en ik denk dat ze daar in Duitsland van af zullen stappen. Waar het gebeurt, is een echte supportersparticipatie een complete mislukking. Je zit dan nog slechter dan in een vzw. Hoe goed de supporters het ook bedoelen, er is een wereld van verschil tussen een voetbalclub met hart en ziel steunen en diezelfde voetbalclub professioneel runnen. Dat onderscheid moet je te allen tijde kunnen maken."

Anders ga je niet meer strategisch nadenken, je gaat in discussies terechtkomen die over de vorige wedstrijd gaan, en wat er de volgende mercato moet gebeuren. Dan wordt het heel moeilijk om strategisch te blijven werken. Vandaag is voetbal mondiaal een 24 op 24 uur business geworden. Je moet mée zijn. Meer zelfs: je moet innovatief zijn, altijd een stapje voor zijn op de publieke opinie zonder het respect ervoor te verliezen. Wat er in de pers verschijnt, mag nooit de leidraad zijn om een voetbalclub te leiden. Ook al leidt dat soms tot meewarigheid of miskenning."

Rustig analyseren

Laten we even de overstap maken van Club Brugge naar de voetbalbond.

"Ook daar ben ik ingerold. Als voorzitter van Club Brugge werd ik lid van het uitvoerend comité van de KBVB. Dat was op dat moment het hoogste orgaan, met een meerderheid van personen uit het amateurvoetbal. Ik ben daar drie maanden naartoe geweest, maar begreep niet veel van die hele werking. Het verliep allemaal heel oubollig. Ik had ook heel weinig verantwoordelijkheden als gewoon lid. In 2014 kwam daar nog het debacle bij van Brazilië, waar de financiële resultaten dermate slecht waren dat we virtueel failliet waren. Toen ben ik erin gedoken. Hoe kon het dat we naar een WK gingen, daar kwartfinale speelden en toch met dieprode cijfers zaten? Dat klopte niet! Toen heb ik alles grondig geanalyseerd, op dezelfde wijze als bij Club Brugge. Het heeft me veel tijd gekost

"VANDAAG IS VOETBAL MONDIAAL EEN 24 OP 24 UUR BUSINESS GEWORDEN. JE MOET MÉE ZIJN"

vreugdetaferelen in het Belgische kamp op het WK in Rusland. Bart Verhaeghe valt Roberto Martinez in de armen, de bondscoach van zijn keuze.

om te begrijpen hoe de werking en de flow van de cijfers precies zat. Het is dan ook een complexe instelling: de Pro League die apart staat, Voetbal Vlaanderen, de Waalse vleugel, de voetbalbond zelf, elk met zijn eigen finaliteit. En dat is allemaal 'het Belgische voetbal'. Dan zeg je: wat is dat hier? Welk personeel zit waar, wie doet er wat? Wat zijn de kerntaken? Wat niet? Wat leeft er bij de clubs, profs en amateurs? Wat wordt er verwacht? Dat heb ik samen met enkele medestanders in kaart gebracht, en met die analyse zijn we naar de raad van bestuur gestapt. Als we zo verder

zouden doen, dreigden we diep in de problemen te komen. We zijn beginnen saneren, hebben een nieuwe 'grondwet' geschreven. Het uitvoerend comité is nu nog een algemene vergadering die de jaarrekeningen goedkeurt, zoals in elke onderneming. De visie en de strategie worden nu bepaald door de raad van bestuur, die paritair verdeeld is tussen amateurs en profs. Het verwezenlijken van die visie en strategie delegeert de raad van bestuur aan een professioneel managementcomité, waar de CEO de baas van is, met daaronder een sterk management met

mensen die beslagen zijn op commercieel, financieel, juridisch en communicatief vlak. Daar is een heel plan voor uitgeschreven dat momenteel al voor een heel stuk is uitgevoerd, zodat we in de hedendaagse wereld zijn terechtgekomen."

Een wereld waarin de Rode Duivels WK-brons behaalden. Een quote van u deze zomer in 'Het Laatste Nieuws': "De capaciteit om zich aan te passen naargelang de verschillende scenario's

is een van Roberto's grootste capaciteiten. Hij schat een situatie zeer snel in en weet waar de voordelen zijn te halen. Roberto is een crack in de dug-out en in management." Dat was een gevaarlijke uitspraak. Als een paar dagen later die kopvoorzet van Jan Vertonghen niet binnenvalt, kon je er zomaar tegen Japan al uittiggen. En dan vraagt iedereen om het ontslag van Martínez.

"We zouden dat niet gedaan hebben. We hebben dat ook heel duidelijk op voorhand gezegd, zijn contract was al verlengd. Wat het ook geworden was, we zouden met hem zijn doorgedaan. Ik ga niet uit van de waan van de dag. Jammer genoeg wordt er veel te veel wel zo geredeneerd. Moest ik Preud'homme hebben buitengegoid toen we 5-0 verloren in Napels? Dat jaar hebben we kampioen gespeeld. Op bepaalde momenten moet je rustig kunnen blijven. En de analyse maken."

De druk zou gigantisch geweest zijn. Hoe gaat u daarmee om, heeft u nog tijd om zelf te sporten?

"Ik probeer elke dag een uur te sporten, Cardio, bij mij thuis: lopen, mountainbiken, roeien, fitness, spinnen. Ik heb dat wel nodig. Niet zozeer om te ontstressen, maar om eens goed bezig te zijn, om eens goed te zweten". ■

"DE COMPETENTE VROUWEN ZULLEN ZELF WEL OPSTAAN EN HUN PLAATS OPEISEN"

Nu de Belgische voetbalbond eindelijk komaf maakt met het imago van slapende oudemannenclub: slechts dertien procent van de bestuursleden van onze sportfederaties is vrouw. Dat haalt de KBVB zelfs nog geen eens: in het hele organogram dat we op de website terugvinden, staat tussen enkele tientallen mannen met Mieke De Clercq welgeteld één vrouw. "Een moeilijke discussie," zegt Bart Verhaeghe, "waarin ik een heel helder standpunt heb. De competente vrouwen die geïnteresseerd zijn, zullen zelf wel opstaan en hun plaats opeisen. Ik sta ze niet in de weg, want ik maak geen onderscheid tussen man en vrouw. Ik kijk naar de inhoud en het werk dat wordt verzet. Bij Club Brugge trekken er heel wat vrouwen elke dag mee aan de kar. Ik ben de eerste om ze aan te moedigen."

Nu we het over vrouwen hebben: de FIFA-slogan is 'Grow the game'. Die groei zit mondiaal vooral in vrouwenvoetbal. Bent u daarmee bezig, zowel op Club Brugge als bij de voetbalbond?

"Jazeker! Maar de voorwaarde is voor mij dat het natuurlijk groeit, ik ben absoluut tegen kunstmatige systemen. Zoals de Beneliga, waar wij met Club Brugge overigens aan mee hebben gedaan. Die was gesubsidieerd door de UEFA. En is geflopt, omdat het een kunstmatig geheel was. Het werd totaal niet breed gedragen. Je moet, zoals elke sport, onderaan beginnen en van daaruit de piramide bouwen. Zo zijn we met Club Brugge een aantal jaar geleden begonnen, met de vrouwen uit de regio. Vorig jaar hebben onze twee vrouwenploegen kampioen gespeeld. We hebben dat ook op het juiste niveau professioneel omkaderd, er kwam volk naartoe. Dat is allemaal organisch en duurzaam gegroeid. Ik hoop dat het vrouwenvoetbal gaat leven zoals in Duitsland of Noorwegen, maar het zal uit zichzelf moeten groeien, niet kunstmatig."

TRUDO DEJONGHE

Sporteconoom kent er niets van

De kop boven een artikel in *Het Laatste Nieuws* van 29 juni. De uitspraak kwam van Michel Louwagie, de manager van KAA Gent, die stelde dat clubs in ons land verplicht waren om met veel buitenlands talent te spelen en dat dan door te verkopen.

Zijn stelling zal vandaag waarschijnlijk wel beaamd worden en grotendeels bij de realiteit aansluiten, maar is in werkelijkheid het resultaat van het systeem. In de periode 2002-2007 werd de fiscale bijdrage van professionele atleten (dus niet alleen voetballers) omzeild. Buitenlanders woonden officieel niet in ons land en moesten hierdoor slechts achttien procent belastingen betalen, terwijl wie in ons land gedomicilieerd was, onder de normale aanslagvoet viel. In 2008 nam de federale overheid een nieuwe wet aan. Een groot deel van de te betalen inkomensbelastingen moest daardoor niet doorgestort worden als het besteed werd aan de opleiding van sportbeoefenaars jonger dan 23.

Dit systeem zag er aanvankelijk goed uit, maar op het laatste moment volgde, aanvankelijk niet op vraag van de voetbalwereld maar van een andere sport, een bijkomend amendement. Zo mocht het systeem ook gebruikt worden voor lonen van deze jonge spelers, tot een bepaald maximumbedrag. Voeg daarbij de lage lonen voor niet-EU-spelers (81.600 euro in 2018-2019) en de verplichting om amper zes spelers gedurende drie jaar in België voor hun 23^e verjaardag op te leiden, en het viel te voorspellen dat dit systeem zou leiden tot een massale import en export van jonge spelers.

Een neveneffect van onze lakse wetgeving is dat buitenlandse "investeerders" de Belgische markt aantrekkelijk vinden en noodlijdende clubs of clubs die de 'top' willen bereiken zijn beginnen overnemen. Het gevolg is dat de meeste clubs in 1B en sommige in de hoogste afdeling in hun handen zijn. In plaats van opleidingscentra voor lokaal jong talent zijn deze clubs uitstaltramen voor jonge spelers van over de hele wereld. Je importeert een groep tieners naar hier, leidt ze op en vult ze aan met andere spelers uit je portefeuille en met twee tot drie miljoen euro stel je een kern samen en speel je thuiswedstrijden voor een handvol

toeschouwers. Op het einde van het seizoen verkoop je enkele van de talenten voor een meerwaarde. Ziedaar een ideaal businessmodel, dat steunt op subsidies van de overheid (beperkte bijdrage in sociale zekerheid en belastingen en toelating tot onbeperkte instroom). De winsten verdwijnen integraal in de zakken van de clubs of – bij kleinere clubs – in die van de makelaars en investeerders.

Sporteconomen kennen er dus wel iets van. Ze hadden de huidige situatie in België perfect voorspeld. Ze hadden en hebben echter hun bedenkingen bij het model en stellen vast dat de overheid bijdraagt en de opbrengsten ergens anders naartoe gaan. We kunnen ons erin vinden dat de overheid sport moet ondersteunen, maar dan liever door in ons land wonende jongeren een betere opleiding te geven. Zelf producten opleiden kost meer tijd en moeite dan half afgewerkte producten te importeren, ze wat bij te schaven en dan opnieuw te exporteren. ■

Prof. dr. Trudo Dejonghe is docent algemene economie, internationale economie en sporteconomie aan de faculteit Economie & Bedrijfswetenschappen Campus Antwerpen van de KU Leuven.